

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย

ด้วย นางสาวจรรยา สัตตานุสรณ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินเลย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญ การสร้างความตระหนักรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้การสร้างความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต รู้เท่าทันและมีความมั่นคงปลอดภัยเพื่อยกระดับวิถีชีวิตด้วยดิจิทัล

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชา

ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) คือ กลุ่มความสามารถทางสังคม อารมณ์ และการรับรู้ ที่จะทำให้นักคนหนึ่งสามารถเผชิญกับความท้าทายของชีวิตดิจิทัล และสามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตดิจิทัลได้ ความฉลาดทางดิจิทัลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทศนคติและค่านิยมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในฐานะสมาชิกของโลกออนไลน์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทักษะการใช้สื่อและการเข้าสังคมในโลกออนไลน์

ในปัจจุบันโลกดิจิทัลมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในสังคมไทยและสังคมโลก ชีวิตประจำวันของผู้คนล้วนเกี่ยวข้องกับโลกดิจิทัล เช่น การใช้ระบบสื่อสารข้อมูล คอมพิวเตอร์การทำธุรกรรม ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้สื่อดิจิทัลต้องมีการตระหนักถึงข้อดีข้อเสีย รู้เท่าทัน และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ความฉลาดทางดิจิทัล เป็นกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมความสามารถทางด้านเทคนิคความรู้ ความเข้าใจและความคิดทางสังคม ที่มีพื้นฐานอยู่ในค่านิยมทางศีลธรรม ที่ช่วยให้บุคคลเผชิญหน้ากับความท้าทายทางด้านดิจิทัล

๒.๒ โลกดิจิทัล คือ พื้นที่ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พื้นที่ในการซื้อ - ขายสินค้า โดยใช้เฉพาะสมาชิกที่เป็นผู้คน หรือพลเมืองดิจิทัลเท่านั้น

๒.๓ ความแตกต่างของโลกดิจิทัลกับโลกความจริง มีความแตกต่างกันมาก เช่น การเข้าถึงข้อมูลในโลกดิจิทัลจะเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว สามารถเข้าได้ทุกที่ทุกเวลา ส่วนการเข้าถึงข้อมูลในโลกความจริงจะมีข้อจำกัดการเข้าถึงและต้องรอข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๒.๔ มารยาทในโลกดิจิทัล คือ แนวปฏิบัติและจริยธรรมที่ทุกคนควรปฏิบัติตามเมื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมออนไลน์ที่ปลอดภัย น่าอยู่ เคารพซึ่งกันและกัน และป้องกันปัญหาการคุกคามทางไซเบอร์ ได้แก่

๒.๔.๑ ให้เกียรติและเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น

๒.๔.๒ หลีกเลี่ยงการระราน ข่มขู่ หรือหยอกล้อเกินพอดี

๒.๔.๓ ขออนุญาตเมื่อนำข้อมูลผู้อื่นไปใช้

๒.๔.๔ ไตร่ตรองก่อนแชร์หรือโพสต์ข้อมูล

๒.๔.๕ ไม่ควรแชร์หรือโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลมากเกินไป

๒.๔.๖ ระมัดระวังการแชร์หรือโพสต์ข้อมูล

๒.๔.๗ หลีกเลี่ยงการแท็กภาพหรือข้อมูลถึงผู้อื่น

๒.๔.๘ ระวังการใช้ความเป็นผู้อาวุโสในการสนทนา

๒.๕ อัตลักษณ์ในโลกดิจิทัล ประกอบด้วย

๒.๕.๑ อัตลักษณ์ดิจิทัลที่เป็นข้อมูลเดียวกับโลกความจริง ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล รูปภาพประจำตัว วันเดือนปีเกิด เลขประจำตัวประชาชน หมายเลขบัตรเครดิต หรือหมายเลขบัญชีธนาคาร

๒.๕.๒ อัตลักษณ์ที่เกิดจากกิจกรรมบนโลกดิจิทัล ได้แก่ บัญชีและรหัสผ่าน สถานที่ที่เช็คอิน การค้นหาข้อมูลการกดถูกใจ เพื่อนหรือบุคคลหรือองค์กร

๒.๖ การสร้างอัตลักษณ์ดิจิทัลที่ดี

๒.๖.๑ ตระหนักอยู่เสมอว่าทุกอย่างที่ได้แชร์หรือเผยแพร่ในโลกดิจิทัลจะคงอยู่ตลอดไป

๒.๖.๒ คิดก่อนโพสต์หรือแชร์สิ่งต่าง ๆ

๒.๖.๓ อย่าให้ผู้อื่นรู้ข้อมูลของเรามากเกินไป

๒.๖.๔ ปกป้องรหัสผ่านและมีการเปลี่ยนรหัสผ่านบ่อย ๆ

เราสามารถสร้างและบริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองไว้ได้อย่างดีทั้งในโลกออนไลน์และโลกความจริง อัตลักษณ์ที่ดี คือ การที่ผู้ใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวก ทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยมีวิจักษณ์ญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็น มีความเห็นอก เห็นใจผู้ร่วมใช้งานในสังคมออนไลน์ และรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำ ไม่กระทำการ

ที่ผิดกฎหมาย และจริยธรรมในโลกออนไลน์ เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การกลั่นแกล้งหรือการใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชังผู้อื่นทางสื่อออนไลน์

๒.๗ การจัดการข้อมูลส่วนตัวบนโลกดิจิทัล

๒.๗.๑ ไม่เปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ควรเปิดเผย

๒.๗.๒ หลีกเลี่ยงการตั้งโปรไฟล์โซเชียลมีเดียให้เป็นสาธารณะ

๒.๗.๓ จัดการอุปกรณ์ให้ปลอดภัยอยู่เสมอ

๒.๘ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและความเป็นส่วนตัวในโลกดิจิทัล

๒.๘.๑ Personal Data Protection Act (PDPA) คือ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีการระบุให้องค์กรหรือหน่วยงานเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอกชน หรือหน่วยงานภาครัฐต้องไม่นำข้อมูลส่วนตัวของประชาชนไปใช้โดยไม่ยินยอม รวมไปถึงคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวเช่น เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความเชื่อ ศาสนา ฯลฯ โดยมีโทษทางอาญาจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และ/หรือ ปรับสูงสุด ๑ ล้านบาท โทษทางแพ่ง จ่ายสินไหมไม่เกิน ๒ เท่าของสินไหมที่แท้จริง และโทษทางปกครอง ปรับไม่เกิน ๕ ล้านบาท

๒.๘.๒ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๖๐

(๑) หากมีการแก้ไข ดัดแปลง หรือทำให้ข้อมูลผู้อื่นเสียหาย (มาตรา ๙ - ๑๐) จำคุกไม่เกิน ๕ ปี ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) การส่งข้อมูลหรืออีเมลก่อกวนผู้อื่นหรือส่งอีเมลสแปม (มาตรา ๑๑) โทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี ปรับไม่เกิน ๔ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) นำข้อมูลที่ผิด พ.ร.บ. เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา ๑๔) จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๖ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๙ การรู้เท่าทันดิจิทัล ในด้านการใช้งานสื่อสารสนเทศ

๒.๙.๑ รูปแบบของแหล่งข้อมูลดิจิทัล

(๑) แหล่งที่เผยแพร่ข้อมูล ต้องมีการสร้างหรือผลิตข้อมูลโดยเจ้าของแหล่งข้อมูล และมีการสร้างหรือผลิตข้อมูลโดยชุมชนผู้ใช้งาน

(๒) แบ่งตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูล มีแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้โดยเสรี และมีแหล่งข้อมูลที่จำกัดการเข้าถึง

(๓) แบ่งตามประเภทของข้อมูล ได้แก่ แหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษาเรียนรู้ แหล่งข้อมูลเพื่อความบันเทิง แหล่งข้อมูลด้านสุขภาพ แหล่งข้อมูลด้านธุรกรรมและการเงิน และแหล่งข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ

๒.๙.๒ ลักษณะของข้อมูลที่มีคุณภาพ

(๑) ทันสมัย เป็นปัจจุบัน ลิงก์เว็บยังสามารถเปิดได้ มีแผนภูมิ หรือกราฟประกอบ

(๒) ตอบโจทย์ โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ

(๓) เทียบตรง แม่นยำ ข้อมูลถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้

(๔) ผู้เขียนเชื่อถือได้ มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ คุณวุฒิที่เหมาะสมกับเนื้อหา

๒.๑๐ ผลจากการใช้สื่อดิจิทัลในการแบ่งปันเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ในการแสดงออกทางความคิด และการแบ่งปันสื่อต่าง ๆ ในโลกดิจิทัลควรมีความระมัดระวัง คิดไตร่ตรองก่อนเสมอเนื่องจากมีบทลงโทษทางกฎหมาย ดังนี้

การกระทำ/พฤติกรรม	ผลกระทบทางกฎหมาย	ผลกระทบทางจริยธรรม
ฝากร้าน ขายของ และส่งข้อความ ก่อกวนโดยไม่ได้รับอนุญาต	มีความผิด ปรับไม่เกิน 2 แสนบาท	ทำให้ผู้อื่นเกิดความรำคาญ
โพสต์หรือแชร์ข้อมูลเท็จ ที่สร้างความเสียหายต่อบุคคล หรือ ประเทศ	จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสน และระงับข้อมูลนั้น	เกิดความเข้าใจผิดและอับอาย สร้างความเกลียดชัง ทำให้เสียชื่อเสียง
โพสต์ข้อมูลปลอม ข้อมูลทุจริต หลอกลวง ที่สร้างความเสียหายต่อความมั่นคง	จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสน และระงับข้อมูลนั้นหรือลงโทษตาม มาตรา	เกิดจากความตื่นตระหนก การขัดแย้งทางสังคม ทำให้ตัดสินใจผิดพลาดได้
โพสต์หรือแชร์ข้อมูลภาพตัดต่อที่สร้างความเสื่อมเสียต่อผู้อื่น	จำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 2 แสน และระงับข้อมูลนั้น	สร้างความอึดอัดใจ ความสะเทือนใจ และความรู้สึกหดหู่

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๑ ได้รับความรู้ และเข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญ การสร้างความตระหนักรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต

๑.๒ ได้รับความรู้ และการสร้างความตระหนักรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต รู้เท่าทันและมีความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อยกระดับวิถีชีวิตด้วยดิจิทัล

๔. แนวทางการนำความรู้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน

๔.๑ นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ โดยนำแนวปฏิบัติและจริยธรรมที่ทุกคนควรปฏิบัติตามเมื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต มีเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมออนไลน์ที่ปลอดภัย น่าอยู่ เคารพซึ่งกันและกัน และป้องกันปัญหาการคุกคามทางไซเบอร์ของหน่วยงาน

๔.๒ นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการทำงาน และนำมาใช้ชีวิตประจำวัน สามารถสร้างและบริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองไว้ได้อย่างดี ทั้งในโลกออนไลน์และโลกความจริง ใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวก ทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยมีวิจรรย์ญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็น มีความเห็นอก เห็นใจผู้ร่วมใช้งานในสังคมออนไลน์ และรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และไม่กระทำการที่ผิดกฎหมาย จริยธรรมในโลกออนไลน์ เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์การกลั่นแกล้ง หรือการใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชังผู้อื่นทางสื่อออนไลน์

๕. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (ถ้ามี)

ประชาสัมพันธ์ให้มีการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาใช้ได้จริงทั้งในการทำงานในองค์กร และใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายของอุปกรณ์เครือข่ายโครงสร้างทางระบบสารสนเทศ หรือโปรแกรมที่ใช้ในการทำงานปัจจุบันขององค์กร และสร้างสังคมออนไลน์ที่ปลอดภัย น่ายุ่ แครพซิ่งกันและกัน

ศรณ สัตตทนต์

(นางสาวจรรยา สัตตทนต์)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

จ.อ.

(นางจุฬาลักษณ์ แก้วอ่อน)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย